

Аналітичний огляд випуску книжкових видань за перше півріччя 2009 року

Світлана Буряк,
завідувач відділу статистичного
моніторингу та аналізу друку
Книжкової палати України

За перше півріччя 2009 року в Книжкову палату України надійшло і зареєстровано 10 523 назви книг і брошур, загальним тиражем 21 412,4 тис. пр., що, порівняно з аналогічними даними 2008 року, становить: за назвами — 117,6%, за тиражами — 104,0%. Зменшився випуск авторефератів дисертацій: за кількістю назв — на 50 друк. од., тиражі — на 2,7 тис. пр., порівняно з першим півріччям минулого року. Всього ж за шість місяців цього року їх випущено за назвами — 3200 друк. од., за тиражами — 328,5 тис. пр.

Загальні дані про випуск книг, брошур та авторефератів за назвами і тиражами за перші півріччя 2008 та 2009 років представлено в табл. 1, а загальна характеристика випуску книг і брошур у першому півріччі у табл. 2.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика випуску друкованої продукції

Види видань	2008 рік (I півріччя)		2009 рік (I півріччя)			
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	% до 2008	Тираж, тис. пр.	% до 2008
Книги і брошури	8949	20582,0	10523	117,6	21412,4	104,0
Автореферати дисертацій	3250	331,2	3200	98,5	328,5	99,2
Українською мовою	6196	11655,1	6975	112,6	11491,0	98,6
Російською мовою	2115	8107,0	2656	125,6	8953,0	110,4

Таблиця 2

Загальна характеристика випуску книг і брошур

Види видань	Кількість видань, друк. од.			Тираж, тис. пр.		
	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2009 у % до 2008	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2009 у % до 2008
Всього, у т. ч.:	8949	10523	117,6	20582,0	21412,4	104,0
Книги	7953	9320	117,2	18726,2	19276,9	102,9
% відношення до кількості, тиражу	88,9	88,6		91,1	90,0	
Брошури	996	1203	120,8	1855,8	2135,5	115,1
% відношення до кількості, тиражу	11,1	11,4		9,0	10,0	
У палітурці	2979	3758	126,1	11771,3	11882,3	100,9
% відношення до кількості, тиражу	33,3	35,7		57,2	55,5	
В обкладинці	5970	6765	113,3	8810,7	9530,1	108,2
% відношення до кількості, тиражу	66,7	64,3		42,8	44,5	
Нові видання	8452	10086	119,3	19082,2	20167,8	105,7
% відношення до кількості, тиражу	94,4	95,8		92,7	94,2	
Перевидання	497	437	87,9	1499,8	1244,6	83,0
% відношення до кількості, тиражу	5,5	4,2		7,3	5,8	
Перекладні видання	549	776	141,3	3905,5	4284,6	109,7
% відношення до кількості, тиражу	6,1	7,4		19,0	20,0	
Серійні видання	1695	1910	112,7	4959,6	5834,7	117,6
% відношення до кількості, тиражу	18,9	18,2		24,1	27,2	

У першому півріччі 2009 року, порівняно з аналогічним періодом 2008 року, спостерігається збільшення випуску книг: за назвами на 1367 друк. од., за тиражами на 550,7 тис. пр., брошур видавалося за назвами більше на 207 друк. од., за тиражами на 279,7 тис. пр.; видань у палітурці за назвами більше на 779 друк. од., за тиражами — на 111,0 тис. пр., видань в обкладинці за назвами більше на 795 друк. од., тиражі зросли на 719,4 тис. пр., нових видань

за назвами більше на 1634 друк. од., за тиражами — на 1085,6 тис. пр., перевидань за назвами менше на 60 друк. од., тиражі зменшились на 255,2 тис. пр., перекладних видань за назвами більше на 227 друк. од., за тиражами — на 379,1 тис. пр. Збільшено випуск за назвами та тиражами серійних видань: за назвами на 215 друк. од., за тиражами на 875,1 тис. пр.

Випуск книг і брошур за укрупненими тематичними розділами

Тематичні розділи	Кількість, друк. од.			Тираж, тис. пр.		
	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2009 у % до 2008	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2009 у % до 2008
Всього:	8949	10523	117,6	20582,0	21412,4	104,0
Політична і соціально-економічна література	2256	2485	110,2	2732,8	2916,4	106,7
Природничо-наукова література	711	779	109,6	476,1	495,3	104,0
Технічна література	950	1386	145,9	1790,2	2208,1	123,3
Сільськогосподарська література	219	219	100,0	353,6	392,0	110,9
Охорона здоров'я. Медична література	297	425	143,1	796,8	1474,5	185,1
Література з фізичної культури і спорту	60	53	88,3	121,9	72,1	59,1
Література з освіти і культури	1530	1518	99,2	6667,1	4880,1	73,2
Друк у цілому. Книгознавство. Преса. Поліграфія	99	108	109,1	67,7	301,8	445,8
Мистецтво. Мистецтвознавство	106	114	107,5	96,4	87,4	90,7
Література з філологічних наук	506	522	103,2	442,2	545,0	123,2
Художня література. Фольклор	1426	1852	129,9	3806,7	4305,6	113,1
Дитяча література	780	1050	134,6	3190,0	3511,6	110,1
Література універсального змісту	9	12	133,3	40,5	222,5	549,4

Аналіз табл. 3 свідчить, що у першому півріччі 2009 року найбільше за назвами видається політичної та соціально-економічної літератури (2485 друк. од.), тобто 23,6% до загальної кількості назв, тираж становить 2916,4 тис. пр. (13,6% до загального тиражу). Порівняно з аналогічним періодом 2008 року, випуск цих видань збільшився на 229 назв, а за тиражами — на 183,6 тис. пр.; художньої літератури (1852 друк. од., тираж становить 4305,6 тис. пр.), порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість назв зросла на 426 друк. од., а тиражі — на 498,9 тис. пр.; літератури з освіти та культури (1518 друк. од., тираж становить

4880,1 тис. пр.), порівняно з першим півріччям минулого року, кількість назв зменшилась на 12 друк. од., тиражі зменшились на 1787,0 тис. пр.; технічної літератури випущено 1386 друк. од., тиражем 2208,1 тис. пр., порівняно з аналогічним періодом 2008 року, кількість назв збільшилась на 436 друк. од., а тиражі — на 417,9 тис. пр.; дитячої літератури — 1050 друк. од., тиражем 3511,6 тис. пр., порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість назв зросла на 270 друк. од., прослідковується зростання і за тиражами — на 321,6 тис. пр.

Таблиця 4

Випуск книг і брошур за цільовим призначенням

Розділи цільового призначення	Кількість, друк. од.			Тираж, тис. пр.		
	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2009 у% до 2008	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2009 у% до 2008
Всього:	8949	10523	117,6	20582,0	21412,4	104,0
Наукові видання	1276	1966	154,1	564,7	841,4	149,0
Науково-популярні видання	555	741	133,5	1323,5	2088,7	157,8
Нормативні та виробничо-практичні видання	453	328	72,4	620,3	931,3	150,1
Офіційні видання	308	435	141,2	161,5	318,8	197,4
Громадсько-політичні видання	24	49	204,2	45,0	181,3	402,9
Навчальні та методичні видання	3440	3278	95,3	7848,1	5613,0	71,5
Літературно-художні видання	1426	1852	129,9	3806,7	4305,6	113,1
Видання для дітей та юнацтва, у т. ч.: літературно-художні	780	1050	134,6	3190,0	3511,6	110,1
науково-пізнавальні	637	917	144,0	2308,1	2805,1	121,5
довідкові	112	96	85,7	721,4	492,5	68,3
Довідкові видання	31	37	119,4	160,5	214,0	133,3
Інформаційні видання	372	439	118,0	1062,7	1592,2	149,8
Інформаційні видання	9	6	66,7	4,8	3,5	72,9
Бібліографічні видання	64	54	84,4	18,1	12,5	69,1
Література релігійного змісту	99	188	189,9	284,4	491,6	172,9
Видання для організації дозвілля	143	137	95,8	1652,2	1520,9	92,1

Аналізуючи випуск книжкової продукції за цільовим призначенням (таблиця 4), бачимо, що видавцями друкується найбільше навчальних та методичних видань (3278 друк. од., тиражем 5613,0 тис. пр.), що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 31,2% і 26,2% до загального тиражу. Однак порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість цих видань зменшилась на 162 друк. од. або на 4,7%, тиражі — на 2235,1 тис. пр. або на 28,5%. Випуск наукових становить 1966 друк. од., тиражем 841,4 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв та до загального тиражу становить 18,7% і 3,9%, порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість видань зросла на 690 друк. од., тиражі — на 276,7 тис. пр.; літературно-художніх видань надруковано 1852 друк. од., загальним тира-
жем 4305,6 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 17,6%, до загального тиражу — 20,1%, порівняно з аналогічним періодом 2008 року, спостерігається зростання за назвами на 426 друк. од., за тиражами — на 498,9 тис. пр.; видань для дітей та юнацтва надруковано 1050 друк. од., загальним тиражем 3511,6 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 10,0%, до загального тиражу — 16,4%, порівняно з аналогічним періодом 2008 року, спостерігається зростання за назвами на 270 друк. од., за тиражами — на 321,6 тис. пр. Найменше у першій половині 2009 року надруковано інформаційних видань — 6 друк. од., тиражем 3,5 тис. пр., у порівнянні з минулим роком кількість назв — на 33,3 %, тиражі зменшились на 27,1%.

Випуск книг і брошур мовами народів світу

Мова видання	2008 (I півріччя)		2009 (I півріччя)	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Всього, у т.ч.:	8949	20582,0	10523	21412,4
Українська	6196	11655,1	6975	11491,0
Азербайджанська	-	-	1	0,1
Англійська	125	261,9	161	254,8
Болгарська	1	1,0	1	0,1
Вірменська	-	-	1	12,0
Есперанто	2	1,0	-	-
Іспанська	5	0,8	1	0,1
Італійська	5	0,6	-	-
Китайська	1	5,0	-	-
Кримськотатарська	11	6,5	30	25,7
Молдавська	1	0,8	1	0,9
Німецька	18	44,5	40	15,8
Польська	8	2,8	8	6,5
Російська	2115	8107,0	2656	8953,0
Румейська	-	-	1	0,3
Румунська	8	11,7	6	24,6
Русинська	-	-	2	1,3
Словацька	1	0,3	3	3,0
Старослов'янська	17	5,6	5	2,2
Угорська	6	14,3	38	19,4
Французька	11	12,7	19	9,5
Хорватська	1	0,3	-	-
Чеська	-	-	1	0,1
Японська	1	0,1	-	-
Видання українською і російською мовами	195	82,5	271	159,1
Видання декількома мовами народів України	9	7,4	27	18,3
Видання декількома мовами народів світу	161	239,9	216	230,8
Українсько-російські словники	10	21,0	14	40,1
Словники мовами народів України	7	3,3	7	8,6
Словники мовами народів світу	34	95,9	38	135,1

У першому півріччі 2009 року українською мовою книг і брошур випущено 6975 друк. од., загальним тиражем 11 491,0 тис. пр. (табл. 5), що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 66,3% і 53,7% до загального тиражу. Порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість видань українською мовою збільшилась на 779 назв або на 12,6%, тиражі зменшились — на 164,1 тис. пр. або на 1,4%, російською мовою — 2656 друк. од., загальним тиражем 8953,0 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 25,2% і до загального тиражу 41,8%. Порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість видань російською мовою збільшилась на 541 назву

або на 25,6%, тиражі зросли на 846,0 тис. пр. або на 10,4%. Іншими мовами випущено 892 друк. од., тиражем 968,4 тис. пр., що у процентному відношенні становить 8,5% і 4,5% до загальної кількості назв та до загального тиражу. Порівняно з минулим роком, кількість їхніх назв збільшилась на 254 друк. од. (39,8%), тиражі — на 148,5 тис. пр. (18,1%). Найбільше видано книг і брошур англійською мовою — 161 друк. од., тиражем 254,8 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв та до загального тиражу становить 1,5% і 1,2%, німецькою — 40 друк. од. (0,4%), тиражем 15,8 тис. пр., (0,1%).

Таблиця 6

Випуск книг і брошур видавництвами та видавничими організаціями

Видавництва та видавничі організації	Кількість видань, друк. од.		Тираж, тис. пр.	
	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)
Всього, у т. ч.:	8949	10523	20582,0	21412,4
1. Видавництва з державною формою власності, у т. ч.:	365	403	973,7	576,8
- Сфера управління Держкомтелерадіо України	144	98	284,6	148,0
- Сфера управління інших установ	221	305	689,1	428,8
2. Видавництва з іншими формами власності, у т. ч.:	1416	1589	3932,2	2882,0
ДАК "Укр. видавничо-поліграфічне об'єднання"	75	59	106,1	48,6
Інші видавництва	1341	1530	3826,1	2833,4
3. Видавничі організації з державною формою власності	2445	2950	1014,7	1012,8
4. Видавничі організації з іншими формами власності	4723	5581	14661,4	16940,8

Видавництвами і видавничими організаціями (табл. 6) з державною формою власності випущено 3353 друк. од., тиражем 1589,6 тис. пр. книжок і брошур, що у процентному відношенні до загальної кількості назв та до загального тиражу становить 31,9% і 7,4%, порівняно з першим півріччям 2008 року, кількість назв зросла на 543 друк. од. або на 19,3%, тиражі зменшились на 398,8 тис. пр. або на 20,1%. Видавництвами, що знаходяться у сфері управління Держкомтелерадіо України, випущено 98 назв, тиражем 148,0 тис. пр.,

тобто 0,9% до загальної кількості назв і 0,7% до загального тиражу, порівняно з минулим роком, кількість назв зменшилась на 46 друк. од. (31,9%), тиражі — на 136,6 тис. пр. (48,0%). Видавництвами і видавничими організаціями з іншими формами власності книг і брошур видано 7170 друк. од., тиражем 19 822,8 тис. пр., що становить до загальної кількості назв 68,1%, до загального тиражу 92,6%, порівняно з аналогічним періодом 2008 року, кількість назв зросла на 1031 друк. од. (16,8%), тиражі зросли на 1229,2 тис. пр. (6,6%).

Випуск видань за територіальною ознакою

Місце видання (республіка, область, місто) Рік видання	Кількість видань, друк. од.		Тираж, тис. пр.	
	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)	2008 (I півріччя)	2009 (I півріччя)
Всього:	8949	10523	20582,0	21412,4
Автономна Республіка Крим	204	276	209,6	164,2
Вінницька	114	188	57,1	87,4
Волинська	221	156	116,5	568,0
Дніпропетровська	203	319	171,2	113,0
Донецька	547	855	1413,4	2022,1
Житомирська	57	116	25,1	61,2
Закарпатська	127	120	94,7	57,9
Запорізька	125	136	57,7	88,6
Івано-Франківська	51	80	29,5	33,3
Київська	45	55	25,5	26,7
Кіровоградська	35	91	21,4	46,8
Луганська	128	149	36,1	68,9
Львівська	487	451	279,9	245,3
Миколаївська	88	97	28,9	41,1
Одеська	223	359	87,2	187,2
Полтавська	123	174	502,5	93,4
Рівненська	132	111	60,2	43,1
Сумська	197	118	93,5	82,3
Тернопільська	317	364	553,4	563,7
Харківська	1922	2375	9023,7	9704,7
Херсонська	33	83	13,3	17,5
Хмельницька	141	189	85,2	76,6
Черкаська	134	136	55,2	92,6
Чернівецька	139	214	47,1	116,2
Чернігівська	65	104	38,5	35,7
Київ	3037	3163	7432,3	6757,4
Севастополь	54	44	23,3	17,5

З табл. 7 видно, що серед регіонів за перше півріччя 2009 року найбільшу кількість книг і брошур видано у м. Києві — 3163 друк. од., тиражем 6757,4 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв становить 30,1%, до загального тиражу 31,6%, у порівнянні з першим півріччям 2008 року, кількість назв збільшилась на 126 друк. од. або на 4,1%, тиражі зменшились на 674,9 тис. пр. або на 9,1%; у Харківській області — 2375 друк. од., тиражем 9704,7 тис. пр. у процентному відношенні до загальної кількості назв і до загального тиражу становить 22,6% і 45,3%, у порівнянні з минулим роком, кількість назв збільшилась на 453 друк. од. або на 23,6%, тиражі зросли на 681,0 тис. пр. або на 7,5%; Донецькій — 855 друк. од., тиражем 1413,4 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв та до загального тиражу становить 8,1% і 9,4%, у порівнянні з минулим роком, кількість назв збільшилась на 308 друк. од.

(56,3%), тиражі зросли на 608,7 тис. пр. (43,1%); Львівській — 451 друк. од., тиражем 245,3 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв та до загального тиражу становить 4,3% і 1,1%, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, кількість назв зменшилась на 36 друк. од. (7,4%), тиражі зменшились на 34,6 тис. пр. (12,4%); Тернопільській — 364 друк. од., тиражем 563,7 тис. пр., що у процентному відношенні до загальної кількості назв та до загального тиражу становить 3,5% і 2,6%, у порівнянні з першим півріччям минулого року, кількість назв збільшилась на 47 друк. од. (14,8%), тиражі зросли на 10,3 тис. пр. (1,9%). Найменше видано книг і брошур як за назвами, так і за тиражами в м. Севастополі — 44 друк. од., тиражем 17,5 тис. пр., у порівнянні з минулим роком, кількість назв зменшилась на 10 друк. од. (18,5%), тиражі зменшились на 5,8 тис. пр. (24,9%).